

ÕPPEMATERJAL 1

2011. aasta arabia kevade meeleavaldused

Allikas: veebisaidi Tripline uudiste lokaliseerimise rakendusega NewsMappers loodud kaart

EUROOPA AJALOO MAJA

Idabloki riikide 1989. aasta revolutsioonid

Allikas: Wikipedia © Public domain

EUROOPA AJALOO MAJA

Euroopa 1848. aasta revolutsioonid

1848. aasta revolutsioone nimetatakse ka rahvaste kevadeks – rahvaste esilekerkimise alguseks. Tegemist oli rahvuslusest, liberalismist, sotsiaalsetest muutustest ja majanduskriisist kantud poliitiliste rahutuste lainega, mis levis üle kogu Euroopa.

Allikas: „*Revolution and Reaction in Europe 1815–1749, Atlas of World History*”, Philips, London, 1999, kaart nr 3, lk 173. © Atlas of World History, Philips, London, 1999

Katkendid artiklist „Doominoefekt – 1848. aasta, 1989. aasta ja 2011. aasta revolutsioonid” („The Domino Revolutions: 1848, 1989, 2011”)

„(...) 1848. aasta, 1989. aasta ja 2011. aasta revolutsioonide sarnasused on rabavad, sest kõik need revolutsioonid levisid ülimalt kiiresti. Ülestõusnute ja meelevaldajate ühised üldised eesmärgid sütitasid üha uusi riike ning näiliselt kindlad vanad režiimid murenesid (vähemalt pealtnäha) surve all üllatava kiirusega. Üks suurimaid sarnasusi seisneb selles, et tehnoloogial oli revolutsioonide sõnumi edasikandmisel oluline roll – 1848. aastal oli oluline aurujõud, 1989. aastal telekommunikatsioon ning 2011. aastal internet ja mobiiltelefonid. Välja on toodud ka selgeid erinevusi: araabia kevade sündmuste jälgijad on peaaegu kõik avaldanud lootust, et 2011. aasta revolutsioonid lõpevad nii, nagu 1989. aasta revolutsioonid, mitte nii, nagu 1848. aasta omad. Revolutsioonide doominoefekti dünaamika suhtes tuleb lähemalt vaadates aga välja nii mõndagi huvitavat.

(...) Revolutsioonide doominoefekti puhul on protsessi keskmes kodanikuühiskond, kes ei ole vana korraga nõus ja kes seda kritiseerib. See, milline sotsiaalne baas kodanikuühiskonnal on, ei ole määrav. (...)

Kõikidel puhkudel, kus revolutsioonid teistesse riikidesse edasi kandusid, olid mängus ka kauaaegsed majanduslikud põhjused: 1848. aasta revolutsioonidele andis tõuke rahvastiku hoogne juurdekasv, millele tootlikkus alles 19. sajandi lõpus järele jõudis. Araabia kevade sündmused toimusid seevastu ülemaailmse finantskriisi kontekstis. (...)

Teiseks tõid vägivaldaaktid välja vanade režiimide nõrgad küljed või andsid meelevaldajatele uusi mõtteid, andes seeläbi revolutsioonile veel tuult tiibadesse. Nii 1848. aasta, 1989. aasta kui ka 2011. aasta revolutsioonide puhul said esimesed vägivaldselt hukkunud inimesed märtriteks, ehkki tegemist oli vägivalda eri vormidega. Prantsusmaal, kust 1848. aasta revolutsioon kulutulena teistesse Euroopa riikidesse levis, kujunes pingestatud olukord ehtsaks revolutsiooniks pärast seda, kui rue des Capucins'il tapeti relvastamata meelevaldajad. 1989. aastal andis Ceaușescu režiimile otsustava hoobi meelevaldajate tapmine Timișoara katedraali trepil. (...) 2011. aastal end Tuneesias põlema süüdanud turumüüja vallandas revolutsiooni kõigepealt oma koduriigis ja seejärel teisteski araabia riikides. (...)

Kolmandaks puudutab doominoefekt revolutsioonide puhul mitut riiki ja mõjutab seega rahvusvahelisi suhteid, sest piirkonnast huvitatud suurvõimud muretsevad selle stabiilsuse ja revolutsiooni leviku pärast. Samas toimuvad sündmused doominoefektile vaatamata siiski juba olemasolevates riikides, nii et uued režiimid lähtuvad sageli rahvuslikest huvidest.”

Allikas: Dr Michael Rapport ja dr Kevin Adamson, [History Workshop Online](#), 12.1.2012

„Revolutsioonirusikate külvamine” („The Sprouting of Revolutionary Fists”), seinamaaling, Zoo Project, Tunis, Tuneesia, märts-aprill 2011

Allikas: Elissa Jobsoni foto veebinäitusel „Creative Dissent” („Loominguline teisitimõtlemine”) – University of Michigan, Ann Arbor ja Arab American National Museum, Dearborn © Elissa Jobson - Bilal Berreni - Zoo Project